

SU/Jaakko Aho

4.5.2022

Sosiaali- ja terveysministeriö
kirjaamo@gov.fi
Asianumero VN/9524/2022

Sosiaali- ja terveysministeriön lausuntopyyntö työeläkeyhtiöiden hakemista muutoksista työntekijän eläkelain mukaisen eläkevakuutuksen erityisperusteisiin

Hakemus

Työeläkevakuutusyhtiöt ovat 21.3.2022 hakeneet laskuperustemuutoksia. Ne perustuvat eduskunnalle annettuun hallituksen esitykseen HE 30/2022 vp. Muutoksia haetaan vain, jos lakiesitys tulee vahvistetuksi.

Muutokset liittyvät hoitokustannusten kattamiseen ja rahastoonsiirtoveloitteen määräytymisprosessiin. Hoitokustannusmuutos pohjautuu työeläkevakuuttajien selvitykseen TyEL:n hoitokustannus- ja hyvityskokonaisuudesta. Selvitys sisälsi Eläketurvakeskuksen tekemiä laskelmia.

Sopimustyönantajilla vakuutusmaksun hoitokustannusosa määräytyisi jatkossa työeläkeyhtiökohtaisesti. Asiakashyvitykset määräytyisivät muutoksen jälkeen vain kertyneen vakavaraisuuden perusteella.

Tilapäisillä työnantajilla vakuutusmaksun hoitokustannusosa määräytyisi edelleen yhteisen laskuperusteen mukaisesti. Näiden hoitokustannusosa perustuisi liikekuluselvityksen mukaiseen tilityskohtaiseen 20 euron (vuoden 2020 tasossa) erään. Tilapäisillä työnantajilla vakuutusmaksun tasausosan laskennassa käytettäisiin muita korkeampaa maksuprosenttia.

Työkyvyttömyyseläke- ja kuntoutusratkaisujen kuluja katettaisiin kuten nykyisin maksun työkyvyttömyysoosan tuloilla, koska ratkaisumäärät poikkeavat suhteellisesti työeläkeyhtiöiden välillä. Esitetty 300 euron (vuoden 2020 tasossa) kappalekohtainen summa perustuu liikekuluselvitykseen.

Pienten vakuutusten hoitaminen on suhteellisesti kalliimpaa kuin suurempien. Koska kohtuulliseksi ajateltu vakuutusmaksun hoitokustannusosa ei riitä kattamaan pienten sopimustyönantajien vakuutusten hoitamisen kuluja, näitä katettaisiin jatkossa tasausvastuusta vakuutuskohtaisella summalla. Määrä olisi vuosittain reilut 430 euroa (vuoden 2020 tasossa) niistä vakuutuksista, joissa vuotuinen palkkasumma on alle 100 000 euroa (vuoden 2020 tasossa). Suuremmilla, mutta palkkasummaltaan alle 200 000 euron (vuoden 2020 tasossa) vakuutuksilla tasausvastuusta katettava määrä pieneisi lineaarisesti kohti nollaa.

SU/Jaakko Aho

4.5.2022

Hallituksen esityksen HE 30/2022 vp mukaan eläkevastuiden täydennyskertoimen laskentakaava määrättäisiin laskuperusteissa ja Eläketurvakeskus las-
kisi sen arvon eläkelaitosten toimittamien vakavaraisuustietojen perusteella.
Perusteeseen kirjattaisiin nykyisin käytössä oleva täydennyskertoimen vertai-
luarvon laskentakaava neljännesvuosittain laskettavaksi. Samalla perustee-
seen kirjattaisiin nykyisin käytössä olevat perustekorona, vakuutusmaksukorona
ja osaketuottokertoimen kaavat sekä niiden laskentaprosessit.

Lausunto

Työeläkeyhtiöiden hoitokulut ilman sijoitustoiminnan kuluja, lakisääteisiä
maksuja ja yrittäjän eläkelain mukaisen toiminnan kuluja olivat vuonna 2020
yhteensä 240 miljoonaa euroa. Summa oli noin 0,4 prosenttia suhteessa TyEL-
palkkasummaan.

Hakemuksen mukaan suurin osa hoitokuluista katettaisiin työeläkeyhtiökohtaisella vakuutusmaksun hoitokustannusosalla. Eläketurvakeskuksen arvion mukaan

- tilapäisten työnantajien maksun hoitokustannusosa olisi rekisteritietojen perusteella noin 2 miljoonaa euroa.
- maksun työkyvyttömyysoosalla katettavien ratkaisukulujen osuus olisi reilut 20 miljoonaa euroa.
- tasausvastuusta katettava pienten vakuutusten osuus olisi rekisteritietojen perusteella noin 45 miljoonaa euroa.
- työeläkeyhtiökohtaisella vakuutusmaksun hoitokustannusosalla katettava osuus olisi suuruusluokaltaan 170 miljoonaa euroa.

Eläketurvakeskus pitää esitettyä hoitokustannusmuutosta perusteltuna.

Täydennyskertoimen laskenta suoritettaisiin kuten nykyisin, mutta arvon määräytyminen olisi suoraviivaisempi. Laskentakaava määrittäisi täydennyskertoimen täsmällisemmin.

Eläketurvakeskuksella ei ole huomautettavaa rahastoonsiirtovelvoitteen perustekirjauksiin.

Eläketurvakeskus

Allan Paldanius

Jaakko Aho